

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 21 augusti 1914 kl. 7 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående rätt för arméns manskap med fast anställning att åtnjuta dagavlöning vid sjukdom.

Uti en inom andra kammaren avgiven, till särskilda utskottets nr 1 förberedande behandling överlämnad motion nr 102 har herr *Liljedahl m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om sådana bestämmelsers utfärdande, att fast anställt manskap måtte i likhet med vad nu sker beträffande officerare, underofficerare och värnpliktige utfå dagavlöning under hel eller viss del av sjukdomstid.

Till stöd för sin hemställan hava motionärerna anfört följande:

»Enligt Kungl. Maj:ts nådiga reglemente för arméns avlöning under fred av den 11 oktober 1907 får officer och underofficer, som till följd av sjukdom är förhindrad att förrätta sin tjänst, behålla dagavlöning under minst två månader. Räcker sjukdomen längre tid, varder i fråga om officer på Kungl. Maj:ts och i fråga om underofficer på regementschefens prövning beroende, huruvida på grund av bevakande omständigheter dagavlöning må behållas utöver två månader.

Även värnpliktige åtnjuta enligt en genom kungörelse av den 18 december 1908 vidtagen ändring i avlöningsreglementets § 57 dagavlöning eller, såsom den officiellt benämnes, penningbidrag under sjukdom.

För såväl officerare och underofficerare som värnpliktige är det sålunda väl ställt med avseende å dagavlönings utgående under sjukdomens dagar. Däremot har det fast anställda manskapet blottställt genom en särskild undantagsbestämmelse — § 25 i avlöningsreglementet — som stadgar, att detta manskap (distinktionskorpraler, korpraler, vice korpraler och menige) förlorar hela sin dagavlöning under sjukdom.

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 11 saml. 1 avd. 14 häft. (Nr 26.)

Endast i det fall att dylikt manskap kvarliggert sjukt *efter* övnings eller skolas slut, utfås dagavlönning.

Ett enda exempel torde till full evidens ådagalägga det orättvisa i den här påpekade undantagsbestämmelsen. Anbefaller en officer under en gymnastiklektion en volontär eller korporal, som tjänstgör såsom instruktör för värnpliktige, att visa hur en viss rörelse, t. ex. ett språng över gymnastikhästen, skall utföras, och instruktören därvid bryter av ena benet, så blir han inlagd å regementets sjukhus under kanske två månaders tid, och förlorar för hela tiden sin dagavlönning, fastän olyckan skedde i tjänsten under pliktutövning. Om officeren däremot själv utfört rörelsen och råkat ut för samma olycka, så hade han såsom löjtnant fått 3 och såsom kapten 4 kronor om dagen och sålunda under två månaders sjukskrivning förtjänat respektive 180 och 240 kronor. En sådan klasslagstiftning är ovärdig svenska staten och verkar, såsom i det här anförda fallet, hjärtlös mot det fast anställda manskapet. En handling av pliktuppfyllelse bör ej bestraffas med ett par månaders förlust av dagavlönningen, då redan sjukdomen är ett oförtjänt lidande.

Det fast anställda manskapet utgår icke från förmögna hem, och den lilla dagavlönningen, som för volontär utgör 20 öre, vice korporal 30, korporal 40 och distinktionskorporal 50 öre, är mer än väl behöfvig. Två månaders sjukskrivning gör för volontär 12, vice korporal 18, korporal 24 och distinktionskorporal 30 kronor, som avhändas dem även om sjukdomen ådragits i tjänsten utan eget förvållande. Det blir sålunda ett stort avdrag i inkomsterna, helst som den fasta lönen, vilken får behållas under sjukdom, endast utgör per år 180 kronor för volontär, 240 kronor för vice korporal, 300 kronor för korporal och 360 kronor för distinktionskorporal.»

*Utskottets
yttrande.*

I likhet med motionärerna anser utskottet, att bestämmelsen om att fast anställt manskap vid armén skall, i motsats till vad förhållandet är i fråga om officerare och underofficerare samt värnpliktiga, under sjukdom avstå dagavlönningen, näppeligen kan vara med rättvisa och billighet fullt överensstämmande. Ifrågavarande stadgande synes vara så mycket mindre motiverat, som, enligt vad utskottet inhämtat, reglementet för marinen uttryckligen föreskriver, att sjukdom icke medför förlust av dagavlönning för sjömanskårens manskap. Ehuru dylik bestämmelse saknas i fråga om det fast anställda manskapet vid kustartilleriet, får dock, enligt vad till utskottets kännedom kommit, även detta manskap vid sjukdom bibehålla ifrågavarande avlöningsförmån. Det synes därför föreligga fullgoda skäl för att allt fast anställt manskap vid krigsmakten likställas i förevarande hänseende.

Den tid, varunder dagavlöningen må bibehållas, torde böra bestämmas i överensstämmelse med vad som gäller i fråga om officerare och underofficerare.

Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen, med anledning av herr Liljedahls m. fl. förevarande motion, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådana bestämmelsers utfärdande, att fast anställt manskap vid krigsmakten må vid sjukdomsfall bibehålla dagavlöning enligt samma grunder som gälla ifråga om officerare och underofficerare.

Stockholm den 21 augusti 1914.

På utskottets vägnar:

KARL STAAFF.
